



openbaar  
ministerie

## Studiedag CPS Wegwijs in Organisatiecriminaliteit: tipje van de witteboorden opgelicht

De juridische dissectie van het cluster misdrijf organisatiecriminaliteit



Steven DE WINTER  
Eerste substituut-procureur des Konings  
Parket Antwerpen  
Sectieverantwoordelijke Ecofin / Fisc

29/09/2016



### Even voorstellen

- Eerste substituut-procureur des Konings
- Sinds 2007 werkzaam in fraudebestrijding
- 2007 – 2015: Parket (& afdeling) Mechelen
- 2015 – heden: arrondissementele sectie parket Antwerpen
- Juni 2014: sectieverantwoordelijke Mechelen
- Maart 2015: sectieverantwoordelijke arrondissementele sectie Antwerpen
- Sinds 2012 vast lesgever voor IGO en materies gerelateerd aan fraudebestrijding





## Waarover spreken we?

- Organisatiecriminaliteit ⇔ georganiseerde criminaliteit
- Criminaliteit gepleegd door en voor een onderneming, waarbij de onderneming/organisatie zelf voordeel haalt
- NIET: vennootschap wordt gebruikt of misbruikt zuiver ten behoeve van een natuurlijk persoon

3

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016





## Mogelijke misdrijven

- Ganse panoplie van specifieke basiscriminaliteit
  - Fiscale fraude
  - Sociale fraude
  - Faillissementsmisdrijven
  - Publieke en private corruptie
  - Economische misdrijven (Wetboek Economisch Recht)
  - Mensenhandel / uitbuiting werkkrachten / illegale tewerkstelling
  - Milieumisdrijven
  - Beleggingsfraudes
  - ...

4

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016





## Mogelijke misdrijven

- Bijkomende misdrijven
  - Valsheid in geschriften
  - Boekhoudkundige inbreuken
  - Witwassen van vermogensvoordelen
  - ...
- Meestal gericht op het maskeren van de basiscriminaliteit of de verworven vermogensvoordelen

5

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016




## Enkele topics

- Faillissementsmisdrijven & sterfhuisconstructies (art. 489 e.v. – 491 – 492bis SWB )
  - onderneming komt in financiële moeilijkheden en wenst activiteit verder te zetten via een nieuwe vennootschap, vrij van schulden, waaraan de waardevolle activa worden overgedragen
  - Is op zich niet illegaal!
  - Overnemer moet correcte prijs betalen voor activa
  - Anders mogelijks sprake van wegmaking van activa, misbruik van vennootschapsgoederen of misbruik van vertrouwen

6

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016




## Enkele topics

- Faillissementsmisdriften & sterfhuisconstructies: juridische aandachtspunten
  - Reële datum van staking van betaling (DSB) bepalen, want misdrijf wegmaking van activa kan enkel in toestand van virtueel faillissement
    - => schuldeisers te bevragenj
  - Na DSB komen **alle materiële en immateriële activa** in aanmerking om ontdragen te worden
    - => niet alleen aandacht voor geld en bvb auto's, doch ook voor overname cliënteel e.d.

7

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016




## Enkele topics

- Fiscale fraude (Wb. BTW, WIB 92, ...)
- Structuur van misdrijven is voor alle soorten belastingen grotendeels hetzelfde:
  - Met bedrieglijk opzet of met oogmerk om te schaden inbreuken plegen op belastingswetten, -verordeningen of uitvoeringsbesluiten
  - Valsheid in geschriften met fiscaal oogmerk
- Te veel om allemaal strafrechtelijk te vervolgen, dus nood aan goede afspraken met de fiscus

8

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016




## Enkele topics

- Fiscale fraude
  - Meest voorkomende inbreuken
    - Geen of onjuiste aangifte van belastingen
    - Niet correcte betaling van belastingen
    - Inbreuken m.b.t. opstellen van facturen
    - Onrechtmatige aftrek van BTW
  - Soms gebruik van complexe structuren om fraude te plegen en / of te maskeren (kasgeldvennootschappen / BTW-caroussels, ...)

9

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016




## Enkele topics

- Openbare omkoping (art. 246 e.v. SWB)
  - Aanbieden of solliciteren van een voordeel van om het even welke aard
  - Rechtstreeks of via een tussenpersoon
  - Voor zichzelf of voor een derde
  - Aan of door mensen met een publieke **functie**
  - In ruil voor een tegenprestatie die niet tot de normale, toegelaten werkzaamheden van de "ambtenaar" behoort

10

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016




## Enkele topics

- Openbare omkoping (art. 246 e.v. SWB)
  - Aanbod of vraag volstaan voor strafbaarstelling
  - Straf verschilt naargelang wat met vraagt van de "ambtenaar"
  - Overeenstemming tussen vraag en aanbod is verzwarende omstandigheid
  - Uitvoering van het corruptiepact is nogmaals verzwarende omstandigheid
  - Strafverzwaring voor bepaalde functies (politie & justitie)

11

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016





## Enkele topics

- Wetboek Economisch Recht (28 februari 2013)
  - Inschrijving Kruispuntbank Ondernemingen
  - Boekhouding
  - Mededingingsrecht
  - Marktpraktijken en consumentenbescherming
  - Betalings- en kredietdiensten
  - Productnormering
  - Auteursrecht
  - E-commerce

12

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016





## Enkele topics

- Beleggingsfraudes
  - Openbaar aantrekken van spaargelden of aanbieden van verzekeringsproducten vereist vergunning van de FSMA (art. 148, 1° wet van 6 april 1995)
  - Fraude gaat vaak gepaard met oplichting en witwassen
  - FSMA beschikt over zeer veel informatie ter zake
  - Vb.: boiler room fraude, piramidespelen, binaire opties, ponzi schemes

13

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016



## Conclusie

- Organisatiecriminaliteit is een zeer complex gegeven
- Doorgedreven coördinatie van de onderzoeken nodig
- Frequent overleg tussen alle actoren in de keten nodig om een goed resultaat te behalen

14

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016



## Vragen?

Steven DE WINTER  
Eerste substituut-procureur des Konings  
[Steven.dewinter@just.fgov.be](mailto:Steven.dewinter@just.fgov.be)